

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— november 10.

(Cimkórság.) E napokban fölmerült eset kapcsán időszerű a cimkórságról valamit papírra vetnünk. Szinte szégyenletes, hogy Magyarországon, amely mindig demokratizmusával hivalkodik, hogyan tudják rang és cím szerint osztályozni az embereket. Ennek a cimbetegségnek a határa a nevetésesség. Ki csinálta az emberek között a rangfokozatot? — Vagy különbek vagyunk mi, mint a franciák, avagy az amerikaiak, ahol a legnagyobb cím „polgár”? Különbek nálunk az emberek egyes foglalkozási fajai a másikénál, vagy csakugyan lehet és kell különbséget tenni már a megszólításnál olyan emberek között, akik tekintetesen, nagyságosak, avagy méltóságosak? A „tisztelet cím” már olyan valami alacsony, hogy azt csak alsóbb rendű kocsisokra lehet alkalmazni, a „nagyságos” pedig olyan, amely kijár mindenkinek, akinek zálogházba való kabátja van. A „tekintetes” szó, ez már csak a szegényes latajnerségnek a megszólítása, amelyre azonban erősen igényt tart a kisebbfajta „glajzeros” is. Különbben is a főpircérek, házi cseledek előjoga a címoztoztatás — ők a tulajdonképeni forrásai a címekből eredő tekintélyeknek. Legalább is ők rontották el a címek igazi tekintélyét. A mi magyar közönségünk e téren már sokkal erősebben elromlott, semhogy egykönnyen máról holnapra, minden átmenet nélkül le tudna tenni a cimkórságok gyönyöreiről. Teljes lehetetlenség, hogy nálunk a nyegleségnek végét tudják szakítani oly könnyű szerrel. Lehetetlenség, hogy a mi nagy uraink egyszerre magukat egyforma sorba állítsák a munkással, meg a kiskereskedővel. Hogyan is lehet elképzelni, hogy egynémely gögös ur magát egy sorba állítsa egy közönséges polgárral, hiszen ez akkor is bántaná őt, ha ugyanezt valaki az agárkutyaival megcselekedné! A mi demokrata Magyarhonunkban ezt társadalmilag is keresztül vinni teljes lehetetlenség. Ehhez esztendőket kellene — de sőt még évtizedek sem lesznek elegendők. Itt ahol vagyont áldoznak arra, hogy egyik ember a másikkal külső állásfoglalás dolgában különb legyen egy fokozottal — itt nem igen fog teret hódítani ez a demokrata irányzat. Itt a rangkórságot ki rem irtják, akárcsak a számbóbógnásot az ut széléről. A magja ugyan van vetve annak, hogy minden írtás dacára kibajtszázszor és nem irtja azt ki se társadalom, se miniszteri rendelet, még a törvény sem. Annak a megöléséhez egyéb kell. Kell, hogy a munka értéke nagyobbodjék és hogy az nyerjen becsületet és becsülést. — Ha ezt

elérjük és tudni fogja minden ember, hogy minden ember annyit ér, amennyit dolgozni tud, — akkor észre térnek majd, hogy állással, szerencsével és nyegleséggel nem lehet elérni a közbecsülést fokozottabb mértékben. Mivel pedig a munka becsülésétől oly messze állunk — azért lesz még nálunk oly sokáig becsülete a cím és rangkórságnak!

Közgazdaságunk és a pénzüntézetek.

— nov. 10.

Ha olvassuk pénzüntézetek beszámolóit, ha halljuk, hogy mennyi nyereséggel dolgoznak, kísértésbe jutunk, hogy mindama panaszokat, miket közgazdasági állapotainkról napról-napra hangoztatnak, alaptalanoknak tartjuk.

Miként lehetséges, hogy iparosaink, kereskedőink, gyárosaink küzködnek, pénzüntézetek meg virágoznak? Azt kellene hinni, hogy ha a pénzüntézet üzlete jó, az ügyfelelé se lehet rossz.

Ha azonban kissé tüzetesebben szemügyre vesszük közgazdasági viszonyainkat, csakhamar rájövünk, hogy az arány a pénzüntézetek és feleinek üzletorsza közt nem mindig egyenes. Csak tanulmányozzuk egyszer az iparvállalati részvénytársaságok jelentéseit. Ezekből is, nagyjában véve, jó eredményekről szerezhetünk tudomást, de e jelentések tenorja rendszeren az, hogy az elért tiszta nyereség — a hangoztatni soha el nem felejtett rossz viszonyok dacára — valamely mellékkörülménynek tulajdonítható. Érdekes ezeket a mellékkörülményeket bonckés alá venni.

A legtöbb évi jelentésben az ügyvezető igazgatóság szerényen a saját körülményekért és vigyázatosságának tulajdonítja az elért kedvező eredményt, mely megközelíti, vagy esekélyességgel túl is haladja az előző évit. Mások az áralakulások kihasználásának köszönhetik a sikert, de vannak olyan őszinték is, kik csürés-esavarás nélkül egyenesen és nyíltan kimondják, hogy csakis az árviszonyok rendezettsége idézte elő a jó eredményt, a mi világosabban mondva, annyit jelent, hogy kartellt kötöttek s ennek segélyével értek el — természetesen a fogyasztó terhére — olyan eredményt, mely a múlt évinél jelentékenyen nem kisebb. Tehát megvallják, hogy csak mesterséges uton tudták részvényeseiknek a várt osztalékot kieroszakolni.

Ez jellemzi legjobban közgazdasági állapotaink siralmas voltát. Nem akarjuk e kartellek jogosultságát ezuttal bírálgatni, de megjegyezzük, hogy a kartellek túltengése egyik jele a rossz közgazdasági viszonyoknak.

Egy másik jele a pénzüntézetek virágzása. Nincs ugyan kétség, hogy ez a virágzás hosszúéletű nem lehet, ellenkezőleg, tartani kell attól, hogy a legközelebbi években, ha mindjárt nem is a pénzüntézetek alapját megingató, de mégis nagyon megérezhető reakció fog beállani. De ha a pénzüntézetek ezidőszerűt, ugynevezett virágzását tekintjük is, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a pénzforgalom szaporodásából elért, tiszta haszon főleg annak tulajdonítandó, hogy gyárosaink, kereskedőink és iparosaink nagyobb mértékben veszik igénybe a hitelt, a mi ismét annak a jele, hogy üzleti forgalmuk nem mozog a rendes kerékvágásban.

Mindazonáltal a mai rossz közgazdasági viszonyoknak kihatása nem mutatkozik még egész nagyságában. De csalhatatlan jelek mutatnak arra, hogy a rossz következményeket csak ezután, a legközelebbi esztendőben fogjuk a maguk teljességükben megszínyni.

Jelenleg nincs más mit tennünk, mint gondoskodni, hogy a silány viszonyok elmaradhatlan utóhatása ne ingassa meg egész közgazdasági életünket.

Ne bizzunk a pénzüntézetek kedvező üzleti eredményeiben, hanem legyünk résen és készüljünk el arra, hogy a közgazdasági válság bajain nagyobb megrázkódtatás nélkül essünk át.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 10.

A politikai világ mai eseménye az, hogy Fejérváry Géza báró, miniszterelnök Bécsbe utazott. A másik esemény, a mit fel lehet jegyezni, a hivatalos lap közleményei, a melyek arról szólnak, hogy Kubinyi Gézát Komárommegye, gróf Csáky Lászlót Ugocsa megye főispánjává nevezték ki.

Fejérváry Géza utazását illetőleg ezt jelentik Budapestről:

Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délután 5 órakor Bécsbe utazott. Társaságában volt Lányi Bertalan igazságügyminiszter is. Tudvalevőleg abból az alkalmából utazik a császárvárosba, hogy ott van a spanyol

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

király. A politikával, amint különben maga a miniszterelnök is kijelentette, ennek az utnak semmi összefüggése nincsen, mert a király el van foglalva magas vendégének fogadásával.

Többség szerzés — új választások.

Kormánypárti körökből jelentik, hogy Fajérváry Géza miniszterelnöknek, miután a kormányzói berendezkedések előmunkálatain túl van, célja a parlamenti többség szerzés. Ezt persze választások révén kívánja elérni. Az új választások közül vannak és mint írják sokkal közelebb semmit gondolni lehetne.

Bécsből jelentik, hogy a „Zeit“ mai számában foglalkozik azokkal a hírekkel, hogy a kormány az országgyűlést még december vagy január hónapban fel fogja oszlatni. A lap a kormány híreiből szerzett információi alapján ezt a hírt alaptalannak jelenti ki s úgy értesül, hogy új választásokról leg hamarabb, ha hat hónap múlva lehet beszélni.

(A királyi biztosok.)

Egy újságíró ma kihallgatáson volt Kristóffy főispánnál, hogy kikérje nyilatkozatát a királyi biztosok kiküldetésére nézve.

Kristóffy kijelentette az újságíró előtt, hogy a királyi biztosok kiküldéséről szó sincsen és ha lenne, akkor azt már nem ő csinálja. Erre nézve precedenst is mondott. Wenkheim Béla miniszterelnöksége idejéből, a mikor királyi biztosként Szapáry Gyula grófot küldték ki Hevesvármegyébe. Miután abból az esetből kifolyólag törvényt alkottattak a mely szerint a királyi biztosok ki nem küldhetők többé, nyilván valónak mondotta Kristóffy, hogy ezek a hírek alaptalanok.

(Lukács miniszterjelöltsége.)

Késő éjjel jelenti tudósítónk, hogy a Budapest második kerületi hatvanhetespart, a mely a koalíción kívül áll, — ma felajánlotta Lukács vallás és közoktatási miniszternek a jelöltséget. Lukács ezt elfogadta és vasárnap programbeszédet tart.

Sóvágó az ügyészségen

A gyanu halmozódik.

A hajduböszörményi nyomozás eredménye.

— nov. 10.

(Saját tudósítónktól.) A nyomozás mindegyre szélesebb mederben folyik a rablógyilkosok után egyre és gyűlnek, halmozódnak a gyanúkok a gyilkosság állítólagos részese Sóvágó ellen. Sóvágó máától kezdve az ügyészség fogházában van.

Se szeri, se száma a bűnjelnek és a terhelt tanvallomásokról felvett jegyzőkönyveknek, melyek szinte kétségbevonhatatlanul egytől egyig azt látszanak igazolni, hogy a gyanúsított a bűntény elkövetőinek egyike, sőt minden valószínűség szerint ő a gyilkos, aki a lövésekkel kioltotta a szerencsétlen Kovács Ferenc életét és halálra sebezte Palka szabómestert. A rendőrség átérzi a nehéz feladatot, amely reá hárul és igazán talán még sohasem fejtett ki ennyi buzgalmat és törekvést felderítő kutatásaiban, mint most. De hiszi is és meggyőződése, hogy a nyomozás kétségtelenül helyes irányban halad. Az eddigi eredmény pedig még éretlen, a bizonyítékok nem döntő erejűek a pusztán gyanu pedig nem elégséges, nem elfogadható dokumentuma a vád valódiságának. A vizsgálat legutóbbi részletei a következők:

(A nyomozás.)

Bardócz biztos tegnapi böszörményi nyomozása semmiféle komolyabb jelentőségű adatnak nem jutott birtokába. Egy sereg ember ugyan felismerte a gyilkosság színhelyén talált sokat emlegetett kalapban a Sóvágó tulajdonát, azonban ez még nem irányadó. Bizonyos, hogy Sóvágónak, mint afféle hírhedt gazembernek, akitől mindenki fél és igyekszik távol tartani magát több a rossz mint a jóakarója.

(Az alibi igazolása.)

Rendkívül fontos és figyelemre méltó azonban a gyanúsított alibi igazolása illetőleg Karap Kálmán vendéglős és nejeinek kihallgatásuk alkalmával tett kijelentéseik. Előadásuk teljesen megegyezik a Sóvágó vallomásával. Sóvágó ugyanis a nyomozást vezető Orosz László rendőrfogalmazó előtt azt mondta, hogy a gyilkosságot megelőző napon otthon töltötte Böszörményben.

Hétfőn este 6 órától 10 óráig együtt mulatott a sógorával annak házában. Tíz óra után részeg állapotban ment el onnan a Fűrdő vendéglőbe, amelyet már zárva talált. Mikor bezörgetett kijött a vendéglős Karap Kálmán és felesége és elutasították.

Lehetséges lenne, hogy ittas fővel azután még Debrecenbe jött és az éjj folyamán résztvevő volna a bűntény elkövetésében? Ezt bizony nehéz megállapítani. Pedig a kutatásnak ez képezi a célpontját. Azt kell kideríteni, hogy Sóvágó vajjon otthon töltötte az éjszakát, illetve a vendéglőből való távozása után tényleg hazament és lefeküdt e, mint azt ő maga és hozzátartozói állítják vagy csak reggel került elő.

(Utazás a kalap körül.)

Bardócz rendőrbiztos ma reggel érkezett vissza Böszörményből, hova tudvalevőleg tegnap kiutazott. Balázs odaváló csendőr-járőr-mesterrel együtt egész nap fáradhatatlanul nyomozott, hogy újabb bizonyítékokat gyűjtson a gyanuba fogott Sóvágó ellen. Nála voltak a bűnjelnek is. A bűntény színhelyén talált kalapot hét böszörményi lakos többé kevésbé Sóvágónak ismerte fel. Csatári Gábor, Kiss János városi rendőrök azt állítják, hogy körülbelül egy hete, mikor a város házában megfordult Sóvágó, látták a kalapot a fején. A gyanúsított unokahúga Nagy Imre 16 éves legény, unokahuga Nagy Margit, testvére Nagy Imréné született Sóvágó Margit valamennyien elismerik, hogy a talált kalaphoz hasonló volt Sóvágónak. Az unokahuga Nagy Margit azt állítja, hogy több nap előtt ellopta tőle egy vándorlegény, míg Nagy Imréné azt mondja, hogy a bátyja elajándékozta a kalapot, mely különben hasonlított ugyan a rendőrbiztos által előmutatott kalaphoz, de sötétebb színű volt. Nagy Margit előadta még, hogy 5 éne este Sóvágó atyjával Nagy Imrével és Nyíri Lajos ismerőssükkel együtt mulatott 6 án este is együtt

Sebzett szívvvel . . .

Sebzett szívvvel ne menj az emberek közé,
Még a legjobb sem tűri szenvedésed,
Bár az idő sebed lassan bekötözé,
Felfakad a leggyöngébb érintésre.

Sebzett szívvvel csak járj, kelj egyedül,
Utálja az öröm arcod borúját,
S ha egy két tiszta szív rajtad megkönyörül,
Az örök vádat azok is megújják.

Sebzett szívvvel ne kérdj, ne láss, hiszen neked
Egy rossz szó, egy hideg tekintet — fájdalom!
Mi volt? Csak semmiség! S ha van még
[szeretet,
Elhagy s belőle lesz irántad szánalom!

Sebzett szívvvel többé ne áldodj, ne szeress,
Hijába keltesz egy hü szívből lángot,
Az égbolt is lever, busit ha fölleges,
A régi bú elűz új boldogságot.

Sebzett szívvvel ne várj, ne kérj semmit, soha,
Csak a halál lehet hozzád kegyes még!
Tegy jó, s a végre így készülj, hogy valaha
Legalább a holt emlékéért szeressék!

Gáspár Imre.

A jövő cselédek.

(Prudent ur elhelyező intézetében.)

Egy hölgy: Villamos szakácsnőre volna
szükségem.

Prudent: Hány terítékest parancsol asszonyom?

A hölgy: Körülbelül naponta hat terítékest, de ne valami drágát.

Prudent: Helyes. Akkor vásároljon asszonyom egyet Expeditive mintámból.

A hölgy: De tökéletes a szerkezete?

Prudent: Mindenesetre. Egyetlen hibája, hogy kissé szemetel.

A hölgy: Csakhogy . . . én éppen a rendre adok sokat.

Prudent: Némileg gondosabb takarítással . . .

A hölgy: Nem, nem. Ajánljon inkább finomabb cselédet.

Prudent: Válasszon egyet a mi Gordon Bleu mintámból.

A hölgy: Azt jobbnak tartja?

Prudent: Tetemesen! A szerkezete egyszerűbb, valóságos remeke a mi gyárunknak.

A hölgy: Könnyű a bánásmódja?

Prudent: Gyermek is kezelheti. Minden reggel csak föl kell huzni, aztán megnyom egy gombot az oldalán, mire a regisztráló szerkezet megnyílik, amelyre csak föl kell irni az étlapot. Kis harang jelzi, hogy az ételek elkészültek. Mire asztalhoz ülnek, a Gordon Bleu már föl is tálalta az ebédet.

A hölgy: Igazán szellemes. És mondja csak, hogyan kell a géppel bántani?

Prudent: Egy gépész minden héten elmegy asszonyomhoz; az majd megolajozza a szakácsnőt.

A hölgy: Adjon kérem egy katalógust.

Prudent (átnyújt egy illusztrált kötetet): Tessék! (Csalódottan.) Asszonyom nem rendel azonnal egyet?

A hölgy: Nem. Beszélék előbb a férjemmel. (El.)

Prudent (vállat von): Ismét egy, aki nem jön újra többé!

*

(Ugyanott. — Egy ur lép be.)

Az ur: Nem vagyok megelégedve az inasommal, amelyet önnél vásároltam.

Prudent: Gróf ur meglep engem. És mennyiben van oka panaszára, ha szabad kérnem?

Az ur: A fickó nem akarja megtisztogatni a cipőmet.

Prudent: Talán nincs eléggé megolajozva?

Az ur: Dehogy nincs! Szinte fürdik az olajban.

Prudent: Akkor a bőrségben lesz a hiba. Ilyen természetű inasnak, mint a gróf uré, tökéletesen elég egy liter olaj!

Az ur: En kettőt adtam neki hetenkint.

Prudent: Ez sok.

Az ur: Azonkívül szeszélyes, akaratos is az inasom.

Prudent: Szeszélyes? az én gépem? lehetetlen, gróf ur! . . . Majd holnap feljövök magam és megnézem. (Mély udvariassággal.) — Legyen szerencsém máskor is gróf ur!

*

(Újabb vásárló: egy szőke és egy barna hölgy.)

A szőke hölgy: Mutasson nekem szobalányokat.

Prudent: Parancsol egyet vasalónő szerkezettel?

A szőke hölgy: Igen.

Prudent: Finom fehérneműi vannak asszonyomnak?

Ittak 10 óráig. Azután eltávozott. Sívágó és nem tudja otthon töltötte e az éjszakát. Ugyan ezt vallotta kihallgatása alkalmával Nagy László Sívágó sógára is. Reinitz Mór vendégül látta Sívágó sógára a kalapban, melyet állítása szerint ő tőle vásárolt. Sívágó látván a gyanúsított anyja távozott emlékszik rá, hogy a fiának volt ilyenforma kalapja, de biztosan nem tudja. Bardócz biztos nagyon gyanúsak találja a gyanúsított hozzártózkodásának viselkedését és az a véleménye, hogy össze vannak szövetkezve. Karap Kálmán vendéglős és felesége megerősítik Sívágó vallomását, hogy hétfőn este nálunk járt. Előadták, hogy már hét órákor bezárták a vendéglőt, mert ők csak akkor tartanak nyitva, ha dolog van. Korán nyugalmura tértek. Egyszerre nagy dörömbölésre ébredtek. Kinéztek és látták hogyegy ember áll vendéglő előtt, akiben felismerték Sívágót. Minthogy sohasem szerették, ha náluk megfordult, féltek tőle, nem nyitották ajtót hanem elutasították.

(Sívágó a szeretőjénél.)

Tegnap délelőtt Bikfalvy rendőrbiztos Sívágó Jánossal kiment a látóképi csárdához és szembesítette őt a csárdással. Sokan ugyanis azt állítják, hogy ott is járt volna. A szembesítésnél azonban ez a híresztelés valótlannak bizonyult, mert a csárdás kijelentette, hogy Sívágó nem fordult meg mostanában nála. — A rendőrbiztos hazafelé jövet beszélgetni kezdett a vasravert Sívágóval és megkérdezte tőle, hogy igaz é, hogy a napokban mielőtt elfogták bent járt Debrecenben. Sívágó beismerte, hogy szombaton bejött Debrecenbe meglátogatni a szeretőjét Elek Mária cselédet, aki itt szolgál. — Vele volt a szeretője testvére is Elek Gyula bőszőrményi lakos.

(Ujabb tettesek.)

Tegnap megtudta a rendőrség, hogy a gyanúsított a bűntényt megelőző napokon négy társával a Bőszőrmény határában levő Bodatelepen dolgozott és ebből kifolyólag felismerült az a gyanu, hogy ezek az emberek a bűntársai Sívágónak. A nyomozás ebben az irányban megindult és holnapra szerencsés felfedezések vannak kilátásban.

(Sívágó tagad.)

Még az est folyamán újból kihallgatta orosz rendőrfogalmazó Sívágót, aki konokul

tagad. A kalapot nem ismeri el a magáénak. Volt neki — ugymond — egy hasonló kalapja, de azt elajándékozta. Marad az előbbi kihallgatása alatt tett vallomásai mellett.

A rendőrség a kihallgatás után átkísértette az ügyészhez.

Egyház és iskola.

Evangélikusok egyetemes gyűlése.

Budapestről írják: A magyarhoni ág. hitv. evangélikus egyház egyetemes gyűlése ma folytatta tanácskozásait Prónay Dező báró egyetemes felügyelő és Baltók Frigyes dr. püspök elnöklése mellett. Tárgyalásra került az iskolai bizottság szervezetére vonatkozó javaslat, amelynek Münnich Kálmán volt az előadója. A javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a gyűlés. A javaslat életbeléptetésének idejéről hosszabb vita támadt, amelyben Zsilinszky Mihály, Forbaky István, Gyurácz Ferenc, Zsigmondy Jenő dr. és Mágócsi-Dietz Sándor vettek részt. A közgyűlés végül abban állapodott meg, hogy az új szervezeti szabályzat egy éven belül életbeléptetendő. A szabályzat értelmében nyomban megalakították az egyetemes tanügyi bizottságot. Ezután Zsigmondy Jenő dr. tett jelentést a jogügyi bizottság működéséről. Tudomásul vették, ugyszintén elfogadják a lelkész vizsgáló bizottság jelentését is. A gyámintézeti bizottság jelentésének kapcsán Gyurácz Ferenc erőlyesen kikelt ama gyanúsítás ellen, amely a Gusztáv Adolf egyletnek germanizáló hatást tulajdonít. Ez a vád (a melyet tudvalevően Bánffy Dezső báró hangoztatott a református konventen) a püspök szerint alaptalan ráfogás, amely csak a dolgok nem ismeréséből származhatik.

Az ev. ref. szegényház. A debreceni ev. ref. egyház vegyes bizottsága mára hirdetett ülése elmaradt. Az ülést holnap tartják meg és tárgyalni fogják az ev. ref. szegényház berendezésére vonatkozó javaslatot.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— november 10.

Budapestben szitkot szórnak
Láng rektorra a diákok . . .
Te öreg Láng! El ne itéld
Szigorun az ifju lángot!

A hazátlanok csoportja
Lám, Apponyit támadta meg . . .
Nem szégyen, ha e csufságért
Háborog a magyar gyerek.

A szemtelen ember.

— nov. 10.

Ha sz ember bizonyos fokig szemtelen, az nem baj, sőt haszon. Magyarországon az a föld, ahol a szemtelenül ügyes és ügyesen szemtelen emberek tág teret találnak ilyenmü kvalitásaik kifejtésére. Magában a magyar társadalomban szinte spécies már a szemtelen ember több alfaja.

Itt van mindjárt a kedvesen szemtelen ember, a női társaságok kedvelt alakja. Neki szabad sikamlós dolgokat mesélni, rózsás női fülecskékhez hajolva ostoba bókokat sutogni, pikáns kalandokat mesélni. Roppantul szeretik éa szellemesnek tartják, holott csak imperinensül mosolyog és olyan dolgokat enged meg magának, ami másnak nem szabad.

A második alak a szemtelen fellépésű ur. Aki félretolja az inast, ha a névjegyét kéri, átmegy a rendőri kordonon igazolás nélkül, s a kérdezősködő rendőrt megvető kézmozdulattal inti le. Bejut mindenhová, ahova épen ő nem juthatna be. Mindenkinék imponál az a megvető tónus, amelylyel a közönséges halandókat kezeli. Ez a leggyakoribb spécies Magyarországon, s a kaszinók becsületbírói között legtöbbször lehet ilyen találni.

A szemtelenül szemtelen emberek ugyan csak bőven megfordulnak a társaságokban. A legtöbbje karriért csinál, a kevésbé szerencsések pedig nagystilü szélhámosok lesznek. A Somoskeőyek típusa magyar típus.

Vannak azonban emberek, akikben nincs meg a nagyszabású dolgok iránti érzék. De-

A szőke hölgy: Természetesen!
Prudent: Akkor ajánlom a Diligente 5-ös számú mintát. Csinos külsejű szobalány, főz, vasal, varr és szervízoz.

A szőke hölgy: Megbízható a Diligente?

Prudent: Vevőink nagyon meg vannak elégedve.

A barna hölgy: (a szőkéhez): Marthe szobalánya valóságos kincs. Sohasem láttam még olyan csinosat. Képzeld, még zongorázik is.

Prudent: Asszonyom, a mi Siréne mintáinkat látta.

A barna hölgy: Az az.

Prudent: Siréne ünket különösen szeretik a hölgyek, akik fésültetik magukat. Minthát az unalmas fésülés tart, pompás szórakoztatás a szobalány zongorajátéka.

A szőke hölgy: Az ötlet kitűnő.

Prudent: A mi szobalányaink igen gazdag műsorral vannak felszerelve. Játékszerek Loisa Puget től egész Ivette Guilbertig mindenféle zenét.

A szőke hölgy: Ivette Guilbertig?

Prudent: Az a legkeresettebb . . . de én megengedek a hölgyek, megmutatom a még legujabb alkotását, a Soubrette Phonographe mintát.

A szőke hölgy: Ah!

Prudent: Ez az új típus föl van szerelve egy fonográf hengerrel, amely fölveszi a rendelkezéseket, az egész napi teendőket, látogatások programját és figyelmeztetésül emlékeztet azokra.

E szerint sohasem feledheti el az urnő a teendőit.

A barna hölgy: Az ilyen szobalány sok gondot igényel.

Prudent: Mindenesetre. De majd sok mellé egy embert, aki gyakran megalajozza.

A szőke hölgy: Én nagyon szeretnék egy ilyen Soubrette-Phonographe-t.

Prudent: Ez a szobalányok gyöngye.

A szőke hölgy: Ah, mondja csak, nem e az az a gép, amelyet madame de Brismiche vásárolt önnél?

Prudent: Nem. Mme de Brismiche egy Sans Praellet fogadott.

A szőke hölgy: Úgyes gép az is; csak hogy a massage után egészen kékfoltos lesz a kezétől a test.

Prudent: Ha az a hölgy hozzánk fordult volna, erre a kényes szolgálatra bármelyik emberünket szívesen rendelkezésére bocsátotuk volna.

A szőke hölgy: Ugy van. Nos akkor kérem küldjön nekem egy Soubrette Phonographe-t. (Elmegy, de az ajtóban visszafordul.) . . . Ah, elfeledtem valamit! Egy barátnőmnek dadára volna szüksége.

Prudent: Igen kitűnő dadáim vannak. Az a hölgy bizonyára szoptatós dadát kíván.

A szőke hölgy: Természetesen.

Prudent: És természetes tejjel parancsol egyet, vagy olyant, amelynek kissé van illiás és narancsillatos a teje?

A szőke hölgy (felkacag): Narancsillatos tej . . . ez eredeti.

Prudent: Aki megkísérti, újra rendel belőle. Melegen ajánlom annak a hölgynek a mi Bourgoigne mintáinkat. Annak a szerkezetében van köpü is.

A szőke hölgy: Kérem. Ujszólótról van

szó. Nem értem, mi szükség volna akkor vajra? . . .

Prudent: Bocsánat, megmagyarázom. A gyermeknek nincs szüksége az egész tejre. A mi gépdadánk tehát vajnak dolgozzák fő a fölösleget.

A szőke hölgy: Pompás!

Prudent: Amint látni méltóztatik, ez nagy megtakarítással jár.

A szőke hölgy: Egy dada, aki vaját köpül a gazdája számára. . . De hiszen uram, ez már valóságos forradalom. Mindenesetre ajánlani fogom a barátnőmnek az önök Bourgoigne-át.

(Az utcán. A két hölgy beszáll a vilamos cabbe és megadják a jelutasításokat az automataköcsisnek.)

A szőke hölgy: Mindegy. A cselédképzés még nem egészen tökéletes.

A barna: Ez igaz hanem azért ne panaszkodjunk. Ha elg adolom, hogy azelőtt férfakkal és nőekkel kellett kiszolgáltatnunk magunkat, olyan népséggel, amely a falvakról jött! . . .

A szőke: Én képtelen volnék olyan cselédet tartani.

A barna: Ha más nem volna, te is csak olyat vennél. Nagymama gyakran meséli, hogy az ő idejében szegény lovak húzták a kocsiját és a bakon sárga nadrágos, meg kék kabátos ember ügyelt az állatokra.

A szőke: És nem kacagták holtra magukat?

A barna: Ellenkezőleg. Még a legelőkelőbb emberek is azt a divatot követték.

hát nincs tökéletes ember, s tökéletlenség, ha valaki nagy stílusban akar kis dolgokat végezni.

Mint minden dolognak, a szemtelenség megbecsülésének is van morálja. A szemtelen emberek létjogát az adja meg, hogy a társadalom rendszeren kicsiségekben keresi a maga hibáit, s míg rejtett dolgokat keres, nem öltik szemébe az, ami nyíltan áll előtte.

— **Klein Ödön kitüntetése.** Klein Ödön miniszterelnökségi osztálytanácsosnak a király a harmadosztályú vaskoronarendet adományozta. Ez a kitüntetés egyike azoknak, a melyeket az elvadult politikai viszonyok és gyűlölködések sivár idejében is örömmel és szeretettel fogadnak minden táborban, mert a kitüntetett érdemes főtisztviselőnek ellenségei nincsenek, csak barátai vannak az egész országban. Negyedszázad mult el azóta, hogy Klein Ödön a miniszterelnökség sajtóirodájában működését megkezdte, de már korán személye felé fordult a vezető államférfiak figyelme annak a magas színvonalú publicisztikai működésnek révén, a melylyel a magyarság ügyét úgy idehaza, mint a külföldi sajtóban szolgálta. Publicisztikai tevékenységének hatása számos kérdésben döntő jelentőségű volt az évek folyamán, de személye egyetlen esetben sem lépett előtérbe, mert Klein Ödön mindenkor megelőgedett az igaz ügy diadalával, a maga személyére nézve pedig valósággal terhére volt a dicéret. A szerénység és egyszerűség jellemzi egyéniségét, a sohasem bántó, mindig tényekre alapított, higgadt, meggyőző érvelés pedig politikai írásainak karakterisztikája. Nagy nyelvismereténél fogva alkalmas, mint kevesen, hogy a külföldön a magyarság politikai harcát ismertesse, dicéretes objektivitása pedig a legnagyobb publicitáshoz külföldi lapok hasábjait nyitotta meg tollának, mert a leghatalmasabb lapok kiadói az évekre terjedő összeköttetés révén meggyőződtek róla, hogy politikai cikkei nem a rideg pártérdeket szolgálták, hanem becses anyaga voltak mindenkori a művelt külföldi közvélemény helyes tájékozódásának. Klein Ö. egész tisztviselői pályája alatt a miniszterelnökség sajtóosztályában dolgozott, a millenáris esztendőben pedig Bánffy Dezső báró akkori miniszterelnök a Magyar Távirati Irodához küldte ki kormánybiztosnak, hogy a jubileum esztendőben hatalmasan megnövekedett hírszolgálatot a külföldre méltó módon intézze. Osztálytanácsossá a király Széll Kálmán miniszterelnökségének végén nevezte ki, jutalmul azoknak a dícsőséges publicisztikai harcoknak, a melyekkel a kormány politikai céljait és törekvéseit szolgálta és előbbre vitte.

— **Toldy Ferenc emléke a Csokonai-körben.** A Csokonai körnek november 17-én tartandó ünnepi ülése felújítja Toldy Ferencnek, a nagy irodalomtörténetírónak emlékét. Toldy Ferenc száz évvel ezelőtt, 1805-ben született és most az irodalmi társaságok egymásután róják le kegyeletüket a magyar irodalomtörténet atyja, Kisfaludy Károly, Vörösmarty Mihály stb. barátja, Toldy Ferenc iránt. A Csokonai-kör erre való tekintettel meghívta nov. 17-i ülésére. Toldy Ferenc fiát, dr. Toldy Lászlót, Budapest főlevéltárosát, a ki valószínűleg is jön ez alkalomra.

— **Felolvasás a kollégiumban.** Dr. Balogh Ferenc az ev. ref. főiskolai theologiai akadémiai tanára, ma este az akadémiai V. ik teremben tanulságos és tartalmas előadást tartott a jogászfűjűságnak és a számosan megjelent érdeklődőknek a jogászság fejlődéséről Debrecenben. Az ifjúságnak szánt igen érdekes előadáson nagyon sokan megjelentek és éltették a neves professzort.

— **A debreceni muzeum.** A debreceni muzeum ad hoc bizottsága hétfőn délután tart ülést. Az ülésen a muzeum őri állás tekintetében tesznek intézkedést, továbbá megbeszélnek az ásatási programokat. A tűzbiztosítást is megújítják. Az ülés után a muzeumot, új helyiségében a sajtó képviselőinek bemutatják.

— **Novemberi zivatar.** Általános a hit, hogy a régi zord telek, amikről annyi érdekeset tudnak beszélni az öregek, sohasem térnek többé vissza. Különös jele ennek, hogy ma este valósággal zivatar vonult végig a városon; s hosszabb ideig sűrű, tavaszias záporként hullott az eső. Öreg emberek beszéltek, hogyha késő ősszel megdördül az ég, ez háborút jelent. Még abban az esztendőben összecsapnak a fegyverek. — Ezt jelenti előre a menyörgés. Annait beszélnek mostanában a háborúról, hogy talán az ég nem tévesztette el a jeladást.

— **A gazdasági ismétlő iskola téli tanterve.** A debreceni gazdasági ismétlő iskola tanterve ma ülést tartott, a melyen Kiss Albert és Oláh Károly tanácsnok elnökölték. Ezen az ülésen megállapították az iskola tantervét. A téli tanterv, a mely szeptember óta életben van márciusig tart. Ezen idő alatt a közismereti tárgyakat 14 iskolában oktatják. A szakdolgozat, a tanítás irányítását és ellenőrzését a bizottság Juhász József szaktanítóra bízta. Vasárnaponként elméleti oktatás van. A nyári félévben a gyakorlati oktatás 14 csoportban mindennap van, elméleti oktatás vasárnaponként 2 óra. Az intézet felügyelete Kiss Albertre és Oláh Károlyra bízott.

— **Jogász szoaré.** Holnap, szombaton lesz a jogász ifjúság e diszkrét, intelligens mulatsága megtartva. Nagy volt a hozzáköszülődés, de még nagyobb lesz az azt követő siker. A rendezőség, a szereplők, mindnyájan szívvel lélekkel azon vannak, hogy a mulatságok a legsikerültebbek egyike legyen, méltó a jogász névhez. Megváltoztatták a műsornak már említett zenesámát, hogy mindenben a legkitünőbbet produkálhassák. — Bizonyosan megjósolhatjuk előre is, hogy zeufolási megteik előkelőséggel a főiskola diszterme, a 6 órákor rendezendő estélyi alkalmából, és reggelig fog nyulni az azt követő, a Bika szálloda kis éttermében rendezendő tánemulatság.

— **Sóvágó a kirakatban.** Nagyobb karriert alig csinált rövid idő alatt ember, mint Sóvágó, a bűnügyi paprika Janosi. Olyan népszerűsége van ennek az embernek mint valami középtshetségű politikuskának, ha államesinyt követ el. Ma például nagyszámú álló tömeg kísért Sóvágót az ügyészségre. A fényképe is kirakatban van és a derék nép nem győzi nézni. A kirakat előtt egész csoportosulás van. A mig nézik az emberek hallani lehet:

— Ni milyen gonosz a nézése!

— No most biztosan akasztófán döglik meg!

— Igazi gyilkos pofája van.

És a többi. Nem csodálatos. Van az öreg arcában valami „bübáj”, a mi megdöbbeníti az embert és félelmet kelt benne. Igen valószínű, hogy ez a „bübáj” rontja most meg az öreg gonosztevéit.

— **Felhívás az iparos segédekhez!** A kormány, Debrecen városa és a debreceni kereskedelmi és iparkamara áldozatkészége és segélyezése mellett városunkban evék óta iparos segéd továbbképző és szakrajztanfolyam tartatik. E hó 12-én a főreáliskolában hasonló tanfolyam nyílik meg, mely 1906. április végéig fog tartani. A tanfolyam célja az, hogy az iparos segédek a legkiválóbb szakerek oktatása mellett az ipar folytatásához szükséges ismereteknek, főleg az ipari szakrajzok elkészítésének, a közönséges számnak, mértannak, fogalmazásnak és a könyvvezetés alapismereteinek ingyen minden anyagi áldozat nélkül birtokába juthassanak. Ezen tanfolyamra való beiratkozás és annak hallgatása tehát az iparos segédeknek előrendű kötelességüket kell hogy képezze, meg kell ragadniuk a kínálkozó alkalmat, hogy ami szépet, jót, nemeset és hasznosat ott tanulhatnak, mindazt saját jövőjük érdekében igyekezzenek megszerezni. Iparos segé-

deink nem nekünk tanulnak, hanem maguknak. A tanfolyam hallgatásával, nem nekünk tesznek szolgálatot, hanem saját magukat igyekeznek tanulni, mivel iparosokká kiképezni. Minél többen jelentkeznek, annál sikeresebb a tanítás és minél többen hallgatják a tanfolyamot, annál többen lesznek értelmes és megfelelő elméleti és szakismeretekkel bíró iparosok. A tanítások részben vasárnaponként reggel 8 órától 12 óráig, részben pedig köznapokon este tartatnak a tanfolyam befejeztével pedig a vezetőség mindig gondoskodik arról, hogy a kiváló előmenetelt és szorgalmat tanúsított hallgatók megfelelő kitüntetésben részesüljenek. Felkérjük a tisztelt mester urakat is, hogy segítsék szívességgel a tanfolyam hallgatóira megnyerni és odahatni, hogy jelzést eülből az állami főreáliskola igazgatóságának Hatvan-utca 44 szám alólbb beiratkozzanak. Kelt Debrecen, 1905. nov. 6. Az iparostület elöljárósága nevében: Zelinger Ele, elnök. Dr. Tóth Kálmán, jegyző.

— **Felruházó estély.** A szegény gyermekek felruházására alakult „Polgári asztaltársaság” e hó 18-án, este 8 órákor felruházó estélyt tart a Dréher söresarnok téli kert helyiségében. Felruházás után vacsora lesz, ezután pedig tánc.

— **Hangverseny Böszörményben.** A hajduböszörményi Vonós ötos társaság holnap nagy hangverseny rendez jótékony célból. A hangversenyt tánemulatság követi. Meghívták a környékbeli előkelőséget és a kollégiumi ifjúságot, a kik közül sokan tesznek eleget a szives meghívásnak és vesznek részt, a mindenesetre jól sikerülendő mulatságban.

— **A drágaság ellen.** Miért kiabál a nép? Megmondta már a költő, hogy a nép száját betömni nem lehet. Miért panaszkodik boldog, boldogtalan: hogy óriási a drágaság? Miért vannak a városi jegyzők, tanácsosok, a rendőrség, miért török a fejüket, miért gyártanak szabályrendelet-szabályrendeletre, miért írják az újságok napról napra: hogy hol van az elővásárlási tilalom, mikor egy macska sem hederit a kiállózó népre, a drágaságért lázongókra, a dörgő újságokra? Valóban mi nagyon türelmes nép vagyunk. Havesebb vérű világban — ha mást nem, legalább macskazensét kapott volna a tanács, mely annyira Hekubába veszi az anyagilag ugyis eléggé sújtott emberek panaszaát. Abban, amit mondunk, nincs semmi új, hogy a kofák mindent előre összevesznek, a vámon túl már föltartóztatják a vidékről jövőket, hogy a házasszonyok, vendéglősök soha ahhoz elég korán a piacra nem mehetnek, hogy a kofák előttük mindent össze ne vásároltak volna. De igazis új dolog az elővásárlásról szóló szabályrendelet, melyet a rendészeti bizottság el is fogadott. Hogy van az, hogy ez a tilalom még hatályosra nem emelkedett? Hol késik annak előterjesztése? Kit terhel az a mulasztás, hogy a polgárság érdekeit negligálja, amikor nap nap után hangos a város, az otthoz, a vendéglő, a hivatal a drágaság miatti panasztól? Ki kell ezt az elővásárlási tilalmat az akták tömegéből ázni!

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a mai nap a következő halálozásokat jelentettek be: Lakatos Juliánna ev. ref. 18 év. Vigvári Mária ev. ref. 11 hó.

— **Kivándorlás.** A megyén Amerikába szóló utlevelet újabban Gorzsás Márton hajduböszörményi eszmadia és Sz. Szabó Sándor hajduhadházi napszámos váltottak.

— **A „debreceni orvos-gyógyszerészegylet”** e hó 11-én d. u. 5 órákor saját helyiségében tudományos ülést tart, melyen Dr. Csikos Sándor tart előadást a szívmitétekről, operált beteg bemutatásával.

— **Az eddigi makkoltatás.** A mezőrendőrkapitánysághoz az erdői makkoltatásért eddig 2400 korona folyt be, pedig még a gazdák zöme nem fizetett. A házi kezelés itt nem fog ártani.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészet, festészeti és fényképnappalítási műterme Piac utca 44. dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fénykép készítés a műterem kapubejáratánál levő szobákban.

x **Férfi divat ingek** készen és mérték után 1 frt. 75, 2, 2 50. és 3 frt. legszebb nyakkendők 50 krtól, kitűnő angol keztyűk, sport és divat kalapok Fekete férfidivatüzletében.

x **Eladó harisnyakötő gép.** Ez jó karban levő harisnyakötőgép eladó. Értekezhetni József királyi herceg utca 13.

x **Használja a híres Hajdusági pártót.** Ez doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyűjteményében Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyezségszertár.

Az Arany Bika kavárában ma este cigányzene.

Forradalom a budapesti egyetemen

leköpdösött rektor.

Az ifjuság a szociálisták ellen.

Budapest, nov. 10.

(Saját tudósítónktól.) A budapesti tudományegyetemen forradalmi a levegő. Az ifjuság tüzben van és lángoló hazaszeretetét megakarja mutatni azoknak, a kik az országot a romlásba kívánják vinni.

Az egyetemen ma nem mindennapos esemény történt. Az ifjuság elégtételt kért Láng Lajos rektortól azért mert Apponyi Albertet inzultálták a keleti pályaudvaron. Láng azonban elutasította őket. Erre az ifjuság nagy felháborodásában megtámadta Lángot és leköpdöste.

Az egyetemi ifjak forrongásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Az ifjuság Lángnál.

Ma délelőtt az egyetemi ifjak az aulában gyülekeztek s mintegy 2000 főre tehető csoport előtt Melha Armand, az ifjuság vezetője beszédet intézett hozzájuk. A beszédben felemlítette a tegnapi inzultust, a mely Apponyi Albert grófot érte. Az inzultusért az egyetem szociálista érzelmű ifjait tette felelőssé, végül elhatározták, hogy Láng Lajos rektortól elégtételt kérnek.

Nyomban küldöttséget alakítottak, a melynek élén Melha Armand állott. A küldöttség Láng rektor előtt megjelent s arra kérte, hogy a szociálista ifjakat tiltsa ki az egyetemről.

Láng kijelentette, hogy ezt nem teheti. Erre Melha hevesen kelt ki a rektor eljárása ellen, mire Láng kiutasította a küldöttséget a szobájából.

(A sértésért elégtétel kell.)

Melha Armand vezetése alatt a küldöttség ezután ismét az aulában gyülekezett s ott várakozó ifjuságnak elmondta a történeteket.

— A sértésért elégtételt kell vennünk! — hangzott mindenfelé.

Az ifjuság közül többen heves hanguszonoklatot tartottak. A beszédek annyira feltűzték az ifjakat, hogy rombolni kezdtek. A rektori szoba közelében az összes ablakokat beverték, a gázvezető csöveket letörték, az ajtókat kiszédték.

(Lángot leköpték.)

Láng rektor a zavargás miatt a rendőrségre telefonált, ez még jobban feldühösi-

tette az ifjakat. Mikor a rektor látta, hogy nagy a veszedelem, elakart menni az egyetemről.

Az ifjuság azonban észrevette s nyomon követte. Mikor a folyosó végére ért az ifjuság közül többen leütötték fejről a cilindert és leköpdözték.

Ezalatt megjelent az egyetemenél a rendőrség is, a mely a tüntetőket szétkergette.

Az egyetemi tanárok között a mai események miatt nagy a felháborodás és igen valószínű, hogy a magukról megfélemedezett ifjak az egyetemi tanács elé kerülnek.

(Egy másik tudósítás.)

Az egyetemi zavargásról egy másik tudósítás így emlékszik meg:

Mikor híre ment, hogy az egyetemi ifjuság küldöttsége Lembergől hazajön, néhány szociálista egyetemi hallgató társak „méltó fájdalomra” vagy 200 főből álló szociálista csőcselék hadat csődítet ki a keleti pályaudvar érkezési oldalára. Az ifjak nem jöttek. Helyettük gróf Apponyi Albert érkezett meg, a kit a bősziút hordta meg is támadott. Csak néhány bátor ember közbelépésének köszönhető, hogy bántódása nem történt. Az egyetemi hallgatók, akiket nagyon elkésztett, hogy társaik orgyilkosok szerepére vállalkoztak, tegnap elhatározták, hogy küldöttséget menesztének Láng Lajos rektorhoz s megkérik, indítsa az egyetem szociálista érzelmű hallgatói ellen fegyelmi vizsgálatot. Ma délelőtt körülbelül 2000 hallgató gyűlt össze az aulában. Megalakították a küldöttséget, amely Melha Armand vezetésével bement a rektorhoz. Láng Lajos kérésükre azt felelte, hogy ő nem felelős azért, ami az egyetemen történik. Ezzel aztán intett is, hogy a kihallgatásnak vége. Melha azonban kijelentette, hogy addig, míg a rektor kérésüket el nem intézi, nem távoznak el. Láng erre bement a belső szobájába, magához hívatta Margittai tanácsjegyzőt s meghagyta neki, telefonáljon azonnal a rendőrségre. Tíz perc múlva, mikor a lovasrendőrök vágatva megérkeztek az egyetem elé, Láng fölverte a kabátját s a küldöttséget a szobában hagyva, el akart távozni. Az aulában összegyűlt hallgatók erre valóssággal letaszították a rektort a lépcsőn s leköpdözték. A rektor futva menekült ki az egyetemről. Rendőri beavatkozásra nem került a sor, mert az ifjak a rektor távozása után azonnal szétoszlottak.

(Vizsgálat a tüntetés miatt.)

Késő este jelenti tudósítónk, hogy a tüntető egyetemi ifjak dolgában újabb fordulat állott be. Az ifjuság a tudományegyetemről a műegyetemre vonult a hol Jónás Odón rektorának előadták ügyüket. Jónás pártolta az ifjuság követeléseit és kérte, hogy nyújtsák be a szociálista ifjak névsorát. A vizsgálatot megfogja ellenük indítani.

(Az egyetem bezárása.)

Láng Lajos rektor az egyetemi fegyelmi tanácsot összehívta. Láng egy újságíró előtt kijelentette, hogy a tüntetésük ellen a fegyelmit nyomban megindítja s ha a tüntetők ismétlődnek az egyetemet azonnal bezárja.

Késő éjjel jelentik nekünk, hogy az egyetemi tanács az egyetemet bezáratta és további intézkedésig az előadásokat beszüntette.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szombat, nov. 11.: „Baba” operette. (A)
Vasárnap, nov. 12. d. u.: „Cigánybáró” operette. Este: „János vitéz” operette. Takács Gabi felléptével. Béreltszűnet.
Hétfő, nov. 13.: „Lisistrata” operette. (C)
Kedd, nov. 14.: „Csók pirulák” bohózat. Ujdonság. (A)

Szerda, nov. 15.: „Csók pirulák” bohózat. Ujdonság. (B)

Csütörtök, nov. 16.: „Csepürágók” operette. Ujdonság. (C)

Péntek, nov. 17.: „Csepürágók” operette. Ujdonság. (A)

Szombat, nov. 18.: „Csepürágók” operette. (B)

* **„A Hun utódok.”** Váradai Antal kissé nehézkes nyelvezetű, de igen lelkes és hangzatos drámája került ma színre. Ez volt az igazgató által megindított király dráma ciklusnak első száma. A szereplők éreztető ambícióval végezték feladatukat. A férfiak közül Szakács (Wagen), Ternyei (Csaba) és Deésy (Aladár) és Krasznai (Marcianus) játszottak igen szépen, a nők közül Jesszenszkyne (Krimhilda) és Markovics Margit (Polydora) Kisebb szerepeikben Arday Ida, Szakács Ilus, Békés Gyula, Polgár Sándor, Kondor Ernő és Szilágyi Ernő érdemelnek említést.

* **A baba.** Quadrón hamisíthatatlan finom zenéjű operettje kerül ma színre, melyet egészen újra rendeztetett be az igazgató, míg Huber karnester a felfrissített kórust tanította be nagy ügyszeretettel.

* **Érdekes vendégszereplés** lesz vasárnap este a mikor Takács Gabriella mutatja be magát mint színésznő, a debreceni közönségnek. Takács Gabriellát a műkedvelői előadásoktól ismeri a közönség s szép, kedves hangjának már akkor szép jövőt jósoltak. A kisasszony a „János vitézben” Iluska szerepét fogja énekelni s játszani.

* **Királyfogás. Üdvöske.** Hiába az újabb operettszerzés nagyon kevés értéket produkál. A színház vezetősége épen ezért a régi, de pompás nagy operettekhez is hozzáfolyamodik s a népszerűbb operettekkel tarkítja a műsort. Így legközelebb színre fog kerülni az Üdvöske s még azt megelőzőleg a Királyfogás.

TAVIRATOK.

A beregi főispánuság.

Budapest, nov. 10. Jól értesült helyről jelenik, hogy Beregmegye új főispánja Tabódy József kir. tanácsos lesz.

Norvégia önálló állam.

Krisztiania, nov. 10. Hollandia Norvégiát önálló állammak ismerte el.

Stokholm, nov. 10. Oszkár király elhatározta, hogy Svédország Norvégiával hivatalos összeköttetésbe lép.

Az orosz forradalom.

Kronstadt, nov. 10. A külföldön az itteni zavargásokról elterjedt hírek igen tulzottak. A városban pusztító tüzeket előtűzték, az utcakon tűzer-, gyalogos- és kozákcsoportok cirkálnak. A zavargások nem ismétlődnek. A lázadásokat, a melyeket a csőcselék nézett elő, erőlyesen elnyomták.

Pétervár, nov. 10. Egy cári ukáz, tekintettel a vasuti és kereskedelmi forgalom megszakitására, hogy azok a váltók, a melyek okt. 20. ica után váltak esedékesekké, továbbra is tartásuk meg törvényes érvényüket és ennek következtében esedékességük napja után is megváltóhatók legyenek. Az ukáz elrendeli, hogy az ilyen váltók után a törvényes kamatokat nem az óvatolás, hanem az esedékesség napjától számítsák.

Elpusztított arzenál.

Pétervár, nov. 10. Kronstadtból ideérkezett jelentés szerint a katonai forradalom is kiűtött. A cári jelenleg Péterhoffban tartózkodik. Hir szerint a

gárdacserd a felkelőkhöz csatlakozott. **A zavargók az arzenált elpusztították.** Félő, hogy a katonák hatalmukba kerítik a Péterváron levő hadihajókat.

Sikkasztó bíró.

Titel, nov. 10. Tündéres csajkáskerületi író, jegyző, Bulya Györgyöt hivatali visszaélés és sikkasztás miatt a községi bíróval együtt állásukból felfüggesztették. A megindult vizsgálat 1000 korona pénztárhiányt állapított meg. Bulya ezen állását csak három hónappal ezelőtt nyerte el.

Öngyilkos tanuló.

Máramarosziget, nov. 10. A ma reggel ide érkező budapesti személyvonat elgázolta Kovács Géza lyceumi növendékét. — Kovács maga vetette magát a vonat elé. A vonat darabokra zúzta a szerencsétlen fiatal embert.

Budapesti gabonatorzsda.

(Déli sárlat.)

Budapest, nov. 10.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv esemény. Lanyba irányzat mellett 10,000 méterméssza került forgalomba 10—15 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek közül zab szilárd, a többi nyugodt. Iő: borus.

Buza ápriliere	17.18—20.
Ross ápriliara	14.88—40.
Zab ápriliara	14.32—34.
Teagari májusra	14.06—08.
Répe 1906. augusztusra	25.00—20.

Törvényazék.

Honig Jakab szabadlábbon. A múlt hó 26 án család bukás gyanuja alatt Honig Jakab kereskedőt letartóztatta a kir. ügyészség, mint értesülünk a debreceni kir. törvényszék vádpanácsa szabadlábbon helyezte, részán felesége 5000 koronát, védőügyvédje, dr. Kardos Samu pedig 1000 koronát tettek le biztosítékul.

Szerkesztői-posta.

Tellvár. A dac és az akarat között akkora különbség van, mint ég és föld között. — Mit mond Arany János:

„Mert micsoda legyen az erő? Akarat,
Mely előbb, vagy utóbb, győzedelmet arat.”

Tehát erő van az akarathoz, mely akár úgy, mint a vihar tomboló ereje, akár úgy, mint a követ kiváló vízesőppé, szakadatlanul működik, míg célját éri. Ez tehát férfiu dics, és erő a szó teljes értelmében. A dac ellenben gyöngeség. Éppen a gyönges ember, a kit akarathánya sodort balhelyzetekbe, keresi menedékét a dacban, többnyire olyankor, amikor igazán nincs. Erős embert akarata kormányozza, biztosan, a gyöngét zárja el attól dacos érzése, hogy tévedését belássa, hogy elégtételt adjon, ha sértett, hogy feltámadt jobb meggyőződését érve nyessitse. Az akarat, ha téves irányban is mozgott, jóvá teheti mindent, a dac nem teheti jóvá semmit, sőt csak ronthat ott is, ahol még javítani lehetne.

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Írta: Inotay Béla. 48.

VI.

Falusi kislány Pesten

— Szereti önt . . .

— Szeret, hiszen rokonom, javítja ki magát Milena. Annál inkább föltehető, hogy már is nemzete nagy tragikáját látja benne; hiszen szépen és érzéssel szavaltam alótte néhány költeményt, épen a hősiesség

és erősebb szenvedélyek poétáitól . . . Tudja, hogy atyám mennyire szerette Shakespeare-t, Petőfit és Hugó Viktort . . .

— Hogy beszél ön Milena! Heve elragad, de egyuttal elrejt tőlem a régi csöndes, szelid leánykát, a kit rózsái közt láttam utoljára!

— Magam is ámukok bánukok önmagamra, de ez nem oly ri'ka jelenség. Egyben előbb, másban később ebred föl a hivatás, de abban a percben át is változtatja, bizonyos új eszmekörbe helyezi és emeli föl. Így volt ez másoknál is, a kik egyszerre találták meg önmagukat. De ne szakítsunk többé félbe, kedves Jenő. Atyám és Emil fölébresztették az alvó szikrát; ez az ő érdemök. Aztán a Gondviselés lépett közbe, a mi szintén gyakori jelenség a rendkívüli pályák történetében. A fürdő vendégeinek névsora került a kezeim közé, abban egyszerű nevet olvastam: Zniowszka Anna, színésznő, Krakóból. A nagynevű tragikus színésznő . . . Csakis a Gondviselésnek lehetnek ily csudás, helyze tünknek, gondolataink világának ennyire megfelelő intézkedései. Atyámmal beszéltem, ki még az nap fölkiért Sz . . . ra. A művésznő ismerte a jeles tót költő nevet és műveit; boldogan állott rendelkezésünkre. Szavaltásomról a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott. — E perctől kezdve mindennap megjelentem Annánál. Nagy gonddal, nagy szorgalommal tanított ottléte alatt. A kedvemért két hónapnál tovább maradt a fürdőben s bizony édes Jerő, van már valami bennem, a mi nem a régi, a mi újabb, a mi fényesebb!

Jenő kábultan hallgatója jegyesének vallomását. Mert csakugyan vallomás, büntudatos vallomása egy nagy elhatározásnak, melyet a leány vőlegényének tudtán kívül alkotott lelkében. Erre vonatkozó kérdés lebegett már Jenő ajkán, hanem a leány megelőzte a választást.

— Én kértem meg környezetemet, hogy ne áruljanak el semmit. Milos tudott róla. Elzának az utolsó pillanában mondtam el. Biztonságot akartam mindenben, mielőtt én előtt vallomást tennék. Ha nem győződöm meg hivatásomról teljesen, egészen teljesen, akkor minek tudna róla valamit? — Szavaltó képességem maradt volna a téli estekre, nyájas családi kör s az apróságok mulattatására . . .

Ez a néhány szó nem tetszett Jenőnek. — Milena, az Istenért! Mily könnyen mondtad le rólam! — Ugy-e bár lemondott már?

— Még mindig szeretem. Miként egyeztetetheti hát össze a szerelem érzését a hivatásával?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedők és iparosok figyelmébe. A debreceni kereskedelmi és iparkamara jelenti: Tominacz József, a keresk. minisztériumban beosztott államvasuti hivatalnok a „Magyar szent korona országai vasutjai 1845—1904” címmel könyvet adott ki, minthogy kereskedők és ipari vállalatok haszonnal forgathatják, föl hívjuk az érdeklődők figyelmét. Gyógyszer szállítás. A cs. és kir. közös katonai gyógyszerészeti igazgatóság részére az 1906 évben szükséges gyógyszeranyagok szállítására vonatkozó árlejtési hírdemény a Budapesti Közlöny november 10 iki számában található fel. A magyar állami vasgyárak központi igazgatósága pályázatot nyitott különféle faanyagok szállítására. A pályázati határ idő lejár november 22 én. A nagykarolyi 12 ik honvéd gyalogezred 3. zászlóalj parancsnoksága árlejtést hirdet márbabus és disznózsír szállítására. Ajánlatok 1905 év december 12. d. e. 10 órájáig benyújtandók. Bántapénz összege: A husra 400 korona, zsirra 200 korona. Elhelyezendő a zászlóalj közkezési bizottságánál. A debreceni üzletvezetőség ecsetárak, kötélárak, magárak, faggyu, szappanárak, gyertyaárak szállítására hirdet árlejtést. Ajánlatok 1905 év december 5. d. e. 12 óráig nyújtandók be. Bántapénz 5 százaléka. Elhelyezendő a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

Városi Színház.

Bérlet 38. szám. (B)

Szombat, november hó 11-én:

B A B A.

Nagy operette.

S Z E M É L Y E K :

Lancelot	— — — —	Békefi Lajos.
Hilarius mester	— — — —	Polgár Sándor.
Loiremois gróf	— — — —	Szabó Gyula.
La Chatellariel	— — — —	Sarkady Vilmos.
Maximin atya testvér	— — — —	Arkossy Vilmos.
Balthazar testvér	— — — —	Deési Alfréd.
Bazilique testvér	— — — —	Zajongi Elenér.

Holnap, vasárnap, november hó 12-én két előadás:

Délután: Este:

CIGÁNYBÁRÓ. JÁNOS VITÉZ.

Operette. Daljáték.

Nyilt-tér.

Utazásnál csészerű. — Nélkülözhetetlen rövid használat után. Orvosiilag megvizsgálva.

B es 1887 Julius 3

Kalodont

nélkülözhetetlen

F o g - K r é m.

A fogak tisztán tartására eltávolít minden szenny a foghúsok közül, ártaalmas szíket megemmisit fristítő hatása, mely „Kalodont” név alatt az egész művelt világban el van terjeve, mint a legkiválóbb fogtapasz.

— 2. —

NYAVALYATÓRÉS!

NYAVALYATÓRÉS!

Ei nyavalyatorés, göros és más ideges állapotba szered, kérjen iratot. Ingyen es bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Legjobb bajuszpedró

a híres Debreceni

„CIVIS” bajuszpedró

nely nem tép, de jól összetartja és nötteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kjgyó”-hoz DEBRECENBEN.

== Egész éven át nyitva. ==

Félix-gyógyfürdő

téli és nyári gyógyhely

Nagyvárad mellett.

Gyógyjavallat **Csúsz (Reuma)**
és **Köszvény** ellen I. s. rendű
nap ellátás szoba, fűtés, vilá-
gitás és fürdés

6 KORONÁTÓL FELJEBB.

Prospektust küld az igazgatóság.

== Egész éven át nyitva. ==

Könyvetéteket

== 4 $\frac{1}{2}$ %-kal ==

kamatoztat

a Debreceni Ipar- és
Kereskedelmi Bank.

Alapított 1882.

Legmagasabb helyről kitüntetve 1890-ben. — II. Vilmos német császár által kitüntetve 1901-ben. — Ezredéves kiállítás 1896. állami ezüst érem.

ARANY, EZÜST ÉKSZERÁRU GYÁRTÁS. — ÓRÁS, ÉKSZERÉSZ VÉSNÖK

LÖFKOVITS ARTHUR Debrecen Főpiac

Magyarország legnagyobb, legobb hírnevű

óra, ékszer és ezüstáru üzlete.

Saját aranyműves, vésnöki és óraműhely, hol javítások, átalakítások, új munkák művésziesen, megbízhatóan és olcsón vitetnek ki. Nagyképes árjegyzék bárkinek díjtalanul küldetik. Bámulatos nagy választék a legszebb újdonságokban. Vidékre választék vagy utazó készséggel küldetik. Csakis solid, tartós és legfinomabb anyagból készült áruk!

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező az a földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségtelt áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezheini Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényezésig a legsolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főter.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és ahangfokozó gerenda feltatálója

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (speciális) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmodokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6-
forintól feljebb a leg-
jobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda rózshafából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30- forinttól feljebb.

Harmonikumok. világhírű legjobb gyártmány, 65- forinttól feljebb.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 250, 3- versenyharmonikák saját minták.

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban eszközöltetnek.

Kezesség minden egyes hangszernél.
Kivitel nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék minden hangszertől kivá-
natra ingyen és bérmeve küldetik.

